

under Forbehold af Landbrugsministeriets Approbation. Forholdet er det, at den vedkommende udsøger sig en Køber som enhver anden, derefter opsætter de en Slutseddell eller en Overenskomst, og Handelen indgaas under Forbehold af Landbrugsministeriets Approbation; og Landbrugsministeriet lægger aldrig nogen Hindring i Vejen for en fornuftig Omsætning af disse Ejendomme. Der kan være mange Grunde, som kan være medvirkende til, at en Afhændelse er nødvendig. Derfor er det en fuldkommen Misforstaaelse, hvad det ærede Medlem her har anført. — Naar Bestemmelsen om Forkøbsret blev indsat i Loven, var det, fordi man kunde tænke sig, at den Opgangsperiode, vi var inde i, da vi fik Loven, havde fortsat sig og havde gjort en overhaandtagende Spekulation i disse Hjem mulig. Staten maatte da gøre sin Forkøbsret gældende ud fra den Betragtning, at Ejeren af et saadant Landbrug vilde tjene alt for urimeligt ved den Hjælp, Staten havde givet ham. Der kunde indtræde en Situation, hvor Staten maatte sige: Nej, stop, nu gør vi vor Forkøbsret gældende; for der er ingen Mening i, at vi har laant dig 10 000 Kr. rentefrit, for at du skal kunne stikke Penge i Lommen bagefter! Det er Begrundelsen for Forkøbsretten. Men som Forholdene har formet sig under Nedgangsperioden, vil Staten aldrig gøre sin Forkøbsret gældende — jeg ser ikke nogen Begrundelse for, at den skulde gøre det —, men Handelen vil foregaa frit.

Jeg kommer saa til det andet Moment vedrørende Omsætningen, nemlig Betingelserne for, at en Ejer efter Loven af 4. Oktober 1919 kan faa sine udlagte Penge og sit Arbejde betalt ved Omsætningen. Her kom det ærede Medlem Hr. Ulrich til et Resultat, som forbavsedede mig. Han sagde: Nej, de, der faar Hjælp efter Loven af 22. Juni 1917, har dog Betingelse for at faa deres Arbejde betalt og de Forbedringer, de har tilført Ejendommen, vederlagt ved Afsætningen af deres frie Ejendomme. Jeg maa tilstaa, at jeg ser anderledes paa det ud fra den Betragtning, at de, der efter denne Lov starter under Topkonjunkturernes Vilkaar og Forhold, aldrig kan naa at faa deres Arbejde vederlagt, undtagen hvis de er særlig heldige. Helt anderledes er det, hvis de starter efter nævnte Lov under Lavkonjunkturer; saa har de en til Vished grænsende Sandsynlighed for, at de ikke alene faar deres Arbejde vederlagt — der er al mulig Sikkerhed derfor —, men de kan ogsaa faa et Plus, en økonomisk Vinding, som Kon-

junkturforholdene muliggør det for dem at indkassere, naar de afhænder Bruget til en anden — det er det virkelige Forhold —, medens de, der starter efter Lov af 4. Oktober 1919, ved, at Staten har givet sit Tilskud en Gang for alle, saaledes at Jordens Pris bliver fastsat periodisk, og Bygningernes Pris er fastsat under normale Konjunkturforhold til 6 000 Kr. Det er i Virkeligheden de Byrder, der hviler paa disse Hjem, og derfor har vi Erfaring for, at hver Gang, der omsættes et Hjem af den Art, jeg her omtaler, faar Oprekkeren af dette Brug ved Afstaaelse eller Salg af Ejendommen en Pris, som i al Almindelighed svarer til en rimelig Pris for det Arbejde, han har haft ved Hjemmets Start. Enkelte synes jeg faar for meget. Jeg har endnu aldrig set en Slutseddell, hvor jeg syntes, at vedkommende fik for lidt, men derimod har vi 2—3 Gange været i Tvivl, om vi kunde anbefale til Landbrugsministeriet, at vedkommende Køber gav saa meget for den Ejendom, han overtog.

Jeg tror derfor, det ærede Medlem tager ganske fejl i saa Henseende. Der er jo en stor Forskel paa Forpagteres og Fæsteres Vilkaar og saa de Vilkaar, der bydes Nybyggere. Forpagterne er frie Folk — og det er Fæsterne delvis ogsaa, hvis de skal rette sig efter Fæstebrevets Bestemmelser —, de er økonomisk stavnsbundet, de er stavnsbundet paa enhver Maade. Men det er de andre ikke; alle de indskrænkede Bestemmelser, som det ærede Medlem regnede op her, knytter sig i det væsentlige til Laanene. De Bestemmelser, hvorved Landbrugsministeren kan forbyde Destruktion af Jordens Overflade, nemlig ved Gravning af Grus og den Slags Ødelæggelse af Jordloddens Landbrugsværdi, er derimod ens i begge Love.

Hvad angaar de Tal, som det ærede Medlem Hr. Ulrich fremførte, maa jeg sige, at de er grebet ud af Luften, de støtter sig med andre Ord ikke til Kendsgerninger. Man drager nu mine Tal, som er baseret paa, at jeg regner med en Jordpris af ca. 6 000 Kr. paa et almindeligt Husmandsbrug, i Tvivl, idet man hævder, at for en god Lod paa 12 Tdr. Land er Jordprisen 700 Kr. pr. Td. Land, altsaa 8 400 Kr. Ja, det er rigtigt nok; vi har her paa Øerne mange Brug, hvor Jordværdien er 8 400 Kr., men saa er det, fordi de er større og bedre end det Gennemsnit, jeg gik ud fra. Hvis man regner med et Brug, der er nede paa 1 Td. Hartkorn, altsaa et Brug, der er noget mindre, men alligevel holder 1 Td. Hartkorn, saa er Jordværdien ansat til 6 000